

**บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม
เทศบาลตำบลบ้านคำห่มื่นแล้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ**
**Roles of Local Leaders in Participatory Management for the Elderly School
at Ban Khai Muen Phaeo Sub-district Municipality, Muang District,
Chaiyaphum Province**

เกศสุตา โภคานิตย์ กีฬา หนูยศ และพระบุญเพ็ง สิทธิวงษา

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

E-mail: Kate_2523@windowslive.com

Received: May 22, 2019; Revised: June 27, 2019; Accepted: July 2, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการ 2) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการ และ 3) หาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านคำห่มื่นแล้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ บุคลากร ผู้นำชุมชนทั้ง 9 ชุมชน และนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุจำนวน 15 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม พบว่า ด้านการบริหาร ผู้นำท้องถิ่นมีแนวคิดในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ ด้วยการเข้าไปดูแลและสนับสนุนด้านบุคลากร ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ และค่าสาธารณูปโภค ด้านการวางแผน ผู้นำท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้านการวางแผน เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรม โดยการนำนักเรียนผู้สูงอายุทำกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้านการตอบสนองนโยบายภาครัฐ เป็นการรับสนองนโยบายภาครัฐในการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม พบว่า ด้านการบริหาร ด้านการวางแผน และด้านการจัดกิจกรรม มีความเชื่อมโยงกับงบประมาณทั้งสิ้น ซึ่งโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านคำห่มื่นแล้วประสบปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ อีกทั้งตามระเบียบเทศบาลไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนผู้สูงอายุได้ ปัญหาดังกล่าวได้มีผลกระทบกับวัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ส่งผลให้การวางแผนในการดำเนินกิจกรรมติดขัด และมีจำกัด อย่างไรก็ตามยังมีหน่วยงานภายนอก หรือหน่วยงานที่เข้ามาตรวจเยี่ยมมอบเงินทุนให้

3. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุ พบว่า ด้านการบริหารตามระเบียบของเทศบาลตำบลบ้านคำห่มื่นแล้วไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนผู้สูงอายุได้ ผู้นำท้องถิ่นแก้ไขปัญหาด้วยการให้บุคลากรของเทศบาลเข้าไปช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ด้านการวางแผน คณะกรรมการดำเนินการโรงเรียนผู้สูงอายุ จะทำการประเมินนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุก่อน และหลังเข้าเรียนว่ามีศักยภาพอย่างไร และด้านการจัดกิจกรรม มีการจัดกิจกรรมและปรับประยุกต์ให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพ อีกทั้งยังมีการต่อยอดและพัฒนาสินค้าเพื่อจำหน่าย

คำสำคัญ: บทบาทผู้นำท้องถิ่น การจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research were to 1) study roles of local leaders in management, 2) study conditions of problems and obstacles in the management, and 3) find guidelines to solve the problems and the obstacles of the local leaders in the management of the Elderly School at Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality, Muang district, Chaiyaphum province by using a qualitative research method. The research instrument was an in-depth interview form. The target group were 15 key informants: a mayor, a deputy mayor, a mayor's adviser, an elderly school management committee, a staff, 9 community leaders, and an elderly school student. The data were analyzed by using a descriptive analysis method.

The research findings were as follows.

1. According to the study of the roles of the local leaders in the participatory management for the elderly school at Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality, Muang district, Chaiyaphum province, the findings showed that in the administration, the local leaders had the ideas to develop and lift up the quality of life for the elders by taking care of the elders and providing personnel, materials, facilities, and public assistance expenses, in the planning, the local leaders participated in planning to determine the directions for developing the potential of the elders, in the activity arrangement, the elderly students were required to do activities with the network partners or the government and the private sectors, and in the response to the government policies, the response was managed based on the government policies on the development of the elders' potential.

2. According to the study of the conditions of the problems and the obstacles in the management of the elderly school at Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality, Muang district, Chaiyaphum province, the findings revealed that the administration, the planning, and the activity arrangement were related to the budgets. The elderly school at Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality encountered the problems that they did not have enough budgets to manage and according to the municipality's rules, the municipality was not be able to regulate the budgets for the elderly school. These problems affected materials, equipment, or media used in learning and teaching to be insufficient for using. The insufficient materials, equipment, or media influenced the planning for arranging activities to have the obstacles and the limits. However, the external organizations or the organizations that came to visit the elderly school provided the scholarships to the school.

3. According to the study of the guidelines to solve the problems and the obstacles of the local leaders in the management of the elderly school at Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality, Muang district, Chaiyaphum province, the findings showed that in the administration according to the regulations of Ban Khai Muen Phaeo sub-district municipality, the municipality cannot regulate the budgets for the elderly school, so the local leaders solved the problem by

allowing municipal personnel to assist the school in various duties. In the planning, the elderly school management committee evaluated the potential of the elderly school students before and after attending the school to see how their potentials were. In the activity arrangement, the activities were organized and adapted to suit the elders in order to develop their various skills such as academic and professional skills. There were also the expansion and the development of the products for sale.

Keywords: Roles of the Local Leaders, Management of the Elderly School, Participation

บทนำ

องค์การสหประชาชาติได้ประเมินสถานการณ์ว่าปี พ.ศ. 2544-2643 (2001-2100) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรรวมทั่วโลกและมีแนวโน้มว่าประชากรผู้สูงอายุเหล่านี้จะมีฐานะยากจน เป็นประเด็นท้าทายทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศจะต้องมีแผนรองรับ สำหรับประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ สรุปว่าไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2548 (2005) โดยมีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 10.4 ของประชากรทั้งประเทศ และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในช่วงปี 2567-2568 (Sukhothai Thammathirat Open University 2562) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งร่างโดย นางสาวลดาวัลย์ คำภา รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับคำแถลงนโยบายของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมในการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กล่าวคือเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคต โดยจัดเตรียมระบบการดูแลในบ้าน สถานพักฟื้น และโรงพยาบาลที่มีความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับดูแลผู้สูงอายุ (กล่าวพูดความจริง 2559)

โครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงเพราะเข้าสู่สังคมสูงวัย กล่าวคือ ผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้นอีกทั้งยังอายุยืน ทำให้เกิดอัตราส่วนระหว่างผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและวัยแรงงานลดน้อยลง เพราะอัตราการเจริญพันธุ์ลดลงและอัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สังคมมีภาระเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ด้านเศรษฐกิจเพราะผู้สูงอายุส่วนมากจะพึ่งพิงรายได้ จากครอบครัว และเสี่ยงในการถูกทอดทิ้งให้อยู่โดยลำพังหากคนในครอบครัวต้องออกไปทำงานต่างถิ่น ด้านสังคม ในชนบทพบว่าผู้สูงอายุขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างมีคุณภาพ และครอบครัวในชนบทมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มมากขึ้น คือ แยกบ้านออกจากบ้านหลังใหญ่ ทำให้ผู้สูงอายุต้องอยู่เพียงลำพัง หรือในบางพื้นที่ผู้สูงอายุบางราย ที่ถูกหลานไปทำงานต่างถิ่นก็จะได้รับการดูแลจากเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดความรู้สึกเหงาโดดเดี่ยวในบางครอบครัวผู้สูงอายุทั้งที่ควรจะไม่ต้องทำงานหนักแล้ว ยังจำเป็นต้องทำงานหนักเพราะต้องแบกรับภาระของครอบครัว หรือเป็นแรงงานหลักของครอบครัว เช่น ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรหลาน ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว เป็นต้น

รัฐมีหน้าที่ต้องดูแลประชากรของประเทศ ซึ่งเป็นผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุ ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ ได้แก่ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ใช้บังคับและระบุสิทธิของผู้สูงอายุ เช่น สวัสดิการเรื่องการรักษาพยาบาล สวัสดิการเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพ และหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลในการให้บริการในด้านนี้ก็คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เดิมสวัสดิการของผู้สูงอายุจะมีแค่

เปี้ยยังชีพ และสวัสดิการเกี่ยวกับสุขภาพ นอกนั้นก็ไม่มี ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดการความรู้ของผู้สูงอายุ หรือโรงเรียนผู้สูงอายุ แต่ในปัจจุบันกำลังมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างแพร่หลาย โดยได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนสุขภาพตำบล (กรมกิจการผู้สูงอายุ 2559)

เทศบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ ในการพัฒนาตำบล ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การพัฒนาท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ และเกิดความเจริญในทุก ๆ ด้าน กล่าวได้ว่าบทบาทผู้นำท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญในการทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ ความเข้มแข็ง และยั่งยืน โดยเฉพาะผู้นำที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงซึ่งจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพ ตนเอง ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้นำชุมชนที่ตนรับผิดชอบ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง (ยุวดี พ่วงรอด 2557)

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่ดีควรตระหนักและใส่ใจถึงความสำคัญในทุกกระบวนการของการพัฒนา โดยเฉพาะกิจกรรมสาธารณะทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ถึงแม้ว่ากิจกรรมนั้นจะถูกกำหนดขึ้นโดยรัฐบาลกลาง และมีการบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยให้มีกิจกรรมที่เป็นกระบวนการในการจัดให้มีการ บริหารหรือการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมให้กับประชาชนโดยรวมทั้งประเทศ กระบวนการดังกล่าว จะต้องมีการมีรูปแบบที่แน่นอนในการดำเนินการ มีแผนงาน และมีกระบวนการคิดที่ต้องอาศัยกลไกของ การพัฒนา เป็นสำคัญ

จากเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมี ส่วนร่วม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นที่ทำให้ประชาชน ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนได้อย่างแท้จริง และศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการ วิทยาลัยผู้สูงอายุ ว่าผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทอย่างไร เป็นไปในทิศทางใดและผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบล บ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาล ตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบล บ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

พื้นที่ในการวิจัย คือ เป็นการศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการศึกษาด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Selective Sampling)

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ บุคลากร ผู้นำชุมชนทั้ง 9 ชุมชน และนักเรียน

โรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) เพื่อช่วยเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ เช่น เอกสารการประชุม รายงานการประชุม บทความ วารสาร หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ใช้วิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี คณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ บุคลากร ผู้นำชุมชนทั้ง 9 ชุมชน และนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยนำข้อมูลทุกประเภทที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาจัดระบบข้อมูลแยกประเภทข้อมูลตามวัตถุประสงค์ จากนั้นจึงประมวลข้อมูลทุกประเภทเข้าด้วยกันเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีเป็นกรอบในการอธิบาย (สฤงศ์ จันทวานิช 2546) เพื่อตอบคำถามของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยของมูลทั่วไปของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้สูงอายุสนใจและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น โดยมีวิทยากรจิตอาสาหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพโดยการถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่ากับชุมชน โดยมีโครงสร้างในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุดังนี้ ที่ปรึกษาโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) พระครูสิริปริยัตยานุรักษ์ รองเจ้าคณะอำเภอเมืองชัยภูมิ เจ้าอาวาสวัดกลางหมื่นแผ้ว 2) พระอธิการประเสริฐ สันติโร เจ้าอาวาสวัดนาควาสวิหาร 3) นายอำเภอเมืองชัยภูมิ 4) ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว 5) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว 6) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านค่าย 7) กำนันตำบลบ้านค่าย

คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 1) นายวัชร ชรีพล เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 2) นางธัญญนันท์ ญาตินิมนต์ เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียน 3) นางสมมาส แพโคสูง เป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่คัดเลือกคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุ ตามความเหมาะสม จัดทำแผนการดำเนินงานและกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้สูงอายุให้เป็นตามบริบทแห่งท้องที่และ/หรือความต้องการของผู้สูงอายุ รวมตลอดถึงบริหารงานของโรงเรียนผู้สูงอายุตามความเหมาะสมเกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง เป็นการสร้างพื้นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เช่น ส่วนราชการ วัด โรงพยาบาล ข้าราชการเกษียณ

คณะกรรมการดำเนินงาน

2. ผลการวิจัยบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) ด้านการบริหาร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ โดยสนับสนุน งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และค่าสาธารณูปการ ตามนโยบายบายภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุ 2) การวางแผน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น 3) การจัดกิจกรรม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ได้ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุอยู่เสมอ ๆ โดยเฉพาะการนำนักเรียนผู้สูงอายุทำกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กิจกรรมการทำพรมเช็ดเท้า เป็นต้น และ 4) การตอบสนองนโยบายภาครัฐ เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนการรับสนองนโยบายภาครัฐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ในลักษณะของการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น และยังเป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ ถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่าคู่กับชุมชนที่สำคัญคือขับเคลื่อนผ่านการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุบ้านค่ายหมื่นแผ้วซึ่งเกิดจากตัวผู้นำท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์การพัฒนา

3. ผลการวิจัยสภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) ด้านการบริหาร ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจำกัดไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน 2) ด้านการวางแผน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับงบประมาณจึงทำให้บางกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และ 3) ด้านการจัดกิจกรรม มีความเชื่อมโยงกับงบประมาณที่มีอย่างจำกัดทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่มีความพร้อมและไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ถึงแม้ว่าจะได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาตรวจเยี่ยมได้มอบเงินไว้ใช้ในการบริหารจัดการแต่ก็ยังเป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องแก้ไขต่อไป

4. แนวทางแก้ไขปัญหาละอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) การบริหาร ตามระเบียบของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนผู้สูงอายุได้ แก้ไขปัญหาด้วยการให้บุคลากรของเทศบาลเข้าไปช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ 2) การวางแผน คณะกรรมการดำเนินการโรงเรียนผู้สูงอายุได้มีการประเมินนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุก่อน และหลังเข้าเรียนว่ามีศักยภาพอย่างไรเพื่อนำไปกำหนดกิจกรรมและบรรจุไว้ในแผน และ 3) การจัดกิจกรรม จัดให้มีกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากทุนในชุมชน เช่น การระดมทุน การใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชน หรือประยุกต์ให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น วิชาการ และวิชาชีพ อีกทั้งยังมีการต่อยอดผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยบทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ ข้างต้นมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ

1) การบริหาร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ ด้านสถานที่ และค่าสาธารณูปการ แก่โรงเรียนผู้สูงอายุเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจที่ได้รับถ่ายโอนด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นการกิจโดยตรงในการดูแลผู้สูงอายุรวมถึงส่งเสริมสนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีพื้นที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน เช่น การพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถ่ายทอดภูมิปัญญาตลอดถึงการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทั้งเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับสูตรต้น สดสมบูรณ์ และคณะ (2559) ได้กล่าวถึงการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ต้องจัดการสงเคราะห์และดูแลความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุในพื้นที่ควรดำเนินการในเชิงรุก คือ การจ้างแรงงานผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีและประสงค์จะทำงานที่เหมาะสมกับความรู้และอายุ ให้มีการจัดศูนย์ฟื้นฟูสมรรถนะทางร่างกายและฝึกทักษะโดยการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขภาคีเครือข่ายและเอกชนเป็นการดูแลร่างกายไม่ให้เสื่อมเร็วก่อนวัยอันควรฝึกทักษะตามความเหมาะสม ตลอดถึงจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้กับลูกหลานหรือคนรุ่นหลังได้รับรู้และเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาและหวังใช้ทางวัฒนธรรม

2) การวางแผน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว ได้เข้าไปมีส่วนร่วมการวางแผนกับชุมชนและคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรทัย ยะมะโน (2556) ที่พบว่าบทบาทผู้นำด้านการวางแผนและโครงการผู้นำท้องถิ่นมีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดิตให้สอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลกำหนด โดยกำหนดแนวทางเป็นแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดิตที่บรรจุไว้ในเทศบัญญัติและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

3) การจัดกิจกรรม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วมีบทบาทในการส่งเสริม และสนับสนุนด้านกิจกรรมของนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อเป็นการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุให้อยู่ดีมีสุข โดยเน้นมีส่วนร่วมด้วยการนำนักเรียนผู้สูงอายุทำกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม สอดคล้องกับผลการศึกษาของยุวดี พวงรอด (2557) ที่พบว่าบทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะประเด็นบทบาทด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอยู่ดีมีสุข ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพ ด้านความสำคัญของกิจกรรมสาธารณะต่อชุมชน ได้แก่ การให้ความสำคัญด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านคุณลักษณะของผู้นำชุมชนที่ดี ได้แก่ การปลูกฝังให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาหรือการได้รับผลกระทบร่วมกันและพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

4) การตอบสนองนโยบายภาครัฐ เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนการรับสนองนโยบายภาครัฐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วได้มีการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ ในลักษณะของการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะชีวิตที่จำเป็น และยังเป็นพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะได้แสดงศักยภาพ ถ่ายทอดภูมิความรู้ประสบการณ์ ที่สั่งสมแก่บุคคลอื่น เพื่อสืบสานภูมิปัญญาให้คงคุณค่ากับชุมชนที่สำคัญคือขับเคลื่อนผ่านการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุบ้านค่ายหมื่นแผ้วซึ่งเกิดจากตัวผู้นำท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์การพัฒนาโดยการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามเจตนารมณ์ของแนวคิดการปกครองท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลมอบอำนาจให้ดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในชุมชน สอดคล้องกับวรนาถ พรหมศร และศุภนิช วสุกาญจนเวช (2559) ได้กล่าวถึงนโยบายในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นประเด็นที่สำคัญที่ผลักดันให้เกิดแนวความคิดการสร้างโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการสนองตอบต่อความต้องการเพื่อส่งเสริมการเตรียม

ความพร้อมเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพของประเทศไทย ผ่านรูปแบบการดูแลสุขภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาวโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชนท้องถิ่น

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุในการบริหารจัดการ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจำกัดไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่มีความพร้อมและไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ถึงแม้ว่าจะได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาตรวจเยี่ยมได้มอบเงินไว้ใช้ในการบริหารจัดการแต่ก็ยังเป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องแก้ไข สอดคล้องกับผลการศึกษาของทศพล พงษ์ดี และณัฐพงศ์ รุ่งงาม (2561) ที่พบว่าปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนงบประมาณนั้นยังไม่เพียงพอซึ่งเป็นปัญหาเหมือนกับหลายพื้นที่ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของภูมิศักดิ์ สนามชัยสกุล และคณะ (2557) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จคือ มีครูที่เกษียณราชการที่มีจิตอาสา มีความสามารถเฉพาะตัวมาช่วยปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็ง เสียสละ โดยไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ มีการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และมีความสามัคคีร่วมมือในการทำกิจกรรมดี ให้นักเรียนนำอาหารมารับประทานร่วมกัน แบ่งปันกันทำให้เกิดความรักใคร่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการสืบสานวัฒนธรรมและถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่วนการพัฒนาโรงเรียนยังมีปัญหาขาดแคลนงบประมาณ อาคารสถานที่คับแคบ จึงมีการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและศักยภาพผู้สูงอายุโดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพและมีความสามารถมาช่วยงาน วิถีปฏิบัติงาน เน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของนักเรียนตั้งแต่ กระบวนการคิด การกำหนดกิจกรรม และการตัดสินใจ นอกจากนั้น ยังเน้นการทำงานเชิงบูรณาการกับหน่วยงานภายนอกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3. แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

1) การบริหาร พบว่า ตามระเบียบของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วไม่สามารถจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียนผู้สูงอายุได้ ผู้นำท้องถิ่นแก้ไขปัญหาด้วยการให้บุคลากรของเทศบาลเข้าไปช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังมีครูที่มีจิตอาสาสอนหนังสือ และวิชาชีพโดยไม่หวังผลตอบแทน กล่าวได้ว่าชุมชนเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วยังมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คนในชุมชนมีการร่วมกิจกรรมกันภายในกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมอาชีพกันในชุมชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึ่งพากันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของพระสุรชัย เตชปัญโญ (เชื้อเมืองพาน) (2551) ที่พบว่าบทบาทผู้นำท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการชุมชนที่มีลักษณะความเป็นกึ่งสังคมเมือง และมีการพัฒนาตัวเองเพื่อความเป็นสังคมเมืองนั้นบางชุมชนยังมีวิถีชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันคนในชุมชนมีการร่วมกิจกรรมกันภายในกลุ่ม มีการส่งเสริมอาชีพกันในชุมชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างชุมชนของตนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งพากันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

2) การวางแผน คณะกรรมการดำเนินการโรงเรียนผู้สูงอายุต้องมีการประเมินนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุ ก่อนและหลังเข้าเรียนว่ามีศักยภาพอย่างไร เพื่อนำไปกำหนดกิจกรรมและบรรจุไว้ในแผน รวมถึงมีการวางแผนด้านบุคลากร งบประมาณ การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนผู้สูงอายุให้สอดคล้องหรืออิงกับแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้วเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อำนาจ เหมือนวงศ์ธรรม (2556) ที่พบว่าบทบาทของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติต้องมีกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ในการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่สอดคล้องและอ้างอิงกับตัวแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น แผนการดำเนินงานประจำปี หรือแผนพัฒนาสามปี รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในรายละเอียดของแผนการปฏิบัติงาน และเชื่อมประสานกับหน่วยงาน/ส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน และเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการผลผลิตของชุมชน ให้เกิดผลในระดับของการนำไปใช้ นอกจากนี้

ควรให้การส่งเสริมการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจนอยู่ในลักษณะเป็นนวัตกรรมด้วยเน้นการปฏิบัติบ่อย ๆ ประชาสัมพันธ์บ่อย ๆ และให้มีการลองผิดลองถูกจนสิ่งที่ปฏิบัติอยู่นั้นกลายเป็นนวัตกรรมหรือวัฒนธรรมใหม่ในการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน/ประชาชนในพื้นที่อำเภอพุทธมณฑลมีรายได้มากขึ้น ตลอดจนเปลี่ยนวิธีการของการจัดการกับผลผลิตของชุมชน

3) การจัดกิจกรรม จัดให้มีกิจกรรมการใช้ประโยชน์จากทุนในชุมชน เช่น การระดมทุน การใช้ทรัพยากรบุคคลในชุมชน หรือประยุกต์ให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น วิชาการ และวิชาชีพ อีกทั้งยังมีการต่อยอดผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้สูงอายุและโรงเรียนผู้สูงอายุได้สอดคล้องกับพหุปัญญา บุญจรัส (2558) ได้มีการเสนอแนวคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีการทัศนศึกษาสถานประกอบการที่การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ และการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนให้มีการเพิ่มทักษะอาชีพ และเสริมรายได้ในชีวิตประจำวันในลักษณะของกิจกรรมเชิงรุกเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำผลการวิจัยที่ค้นพบไปปรับใช้ในพื้นที่ลักษณะใกล้เคียงกันได้ได้อย่างเหมาะสม
2. การบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อน และนำพาในการเปลี่ยนแปลง ดังคำที่ว่า “เมื่อหัวเรือสายหางเรือก็กระดิกตาม”
3. การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. ควรศึกษาวิจัย แนวทางการส่งเสริมการสร้างอาชีพและผลิตสินค้าของโรงเรียนผู้สูงอายุ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับการอุดหนุนงบประมาณสำหรับการทำวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ผู้วิจัยรู้สึกในความกรุณาและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กล้าพูดความจริง. (ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 1 กรกฎาคม 2559). จาก <http://thaipublica.org>
- ณัฏ เดชทรัพย์. การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2550.
- ทศพล พงษ์ดี และณัฐพงศ์ รังงาม. “โรงเรียนผู้สูงอายุวัดหัวฝายกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหัวฝาย ตำบลสันกลาง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย,” วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง. 7, 2 (2561): 74-76.
- พหุปัญญา บุญจรัส. “การพัฒนาารูปแบบการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ตำบลธาตุน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี,” วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 8, 2 (2558): 1-8.

- พระสุรชัย เตชปัญญา (เชื้อเมืองพาน). **บทบาทผู้นำท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.
- ภูมิศักดิ์ สนามชัยสกุล และคณะ. **รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุ ตำบลบ้านดัว อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์**, เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2557.
- มหาดไทย, กระทรวง. **กรมกิจการผู้สูงอายุ**. (ออนไลน์) 2559 (อ้างเมื่อ 15 กรกฎาคม 2559). จาก <http://www.dopa.go.th>
- ยุวดี พวงรอด. **บทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของประชาชนในชุมชน กรณีศึกษานายกองคการบริหารส่วนตำบลบึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557.
- วรรณถ พรหมสุวรรณ และศุภรนิช วสุกาญจนเวช. “โรงเรียนผู้สูงอายุมุมมองตามบริบทชุมชนท้องถิ่นสุรินทร์,” การประชุมวิชาการระดับชาติ “ราชชมงคลสุรินทร์วิชาการ ครั้งที่ 8”. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์, 2559 หน้า c-115-c-127.
- สุดาร์ตน์ สุดสมบูรณ์ และคณะ. “บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลผู้สูงอายุไทย,” **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**, 9, 1 (2559): 124-126.
- สุภางค์ จันทวานิช. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อรทัย ยะมะโน. **บทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในอำเภอบาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2556.
- อำนวย เหมือนวงศ์ธรรม. “บทบาทผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมโครงการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีเขตพื้นที่ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม,” **วารสารวิทยบริการ**, 24, 4 (2556): 46.
- Sukhothai Thammathirat Open University **สังคมผู้สูงอายุ: นัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ**. (ออนไลน์) 2562 (อ้างเมื่อ 23 มิถุนายน 2562). จาก <https://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-01.html>